

NAZLI SUYA SAYGI

Hayatımızın devamını nasıl sağlarız? Bu sorunun cevapları arasında mutlaka ilk üç sırada su bulunur. Susuz yaşamın olamayacağını, yaşadığının farkında olan her insan yavrusunun dahi bildiği bir gerçektir. Bu kadar önemli ise, hayatımız için bu denli vazgeçilmezse o halde suya reva gördüğümüz bu cefa niye?

Daha küçücük bir çocuk iken dedemden öğrenmişim. Hayatta bize çok gerekli olan ihtiyaçlarımızın suya bedava ya da ucuz olduğunu. Dedem bu bilgisini örneklerle de pekiştirmişti. "Havasız bir dakika bile yaşayamayız ama hiç ücret ödemeyiz. Güneş tüm canlılar için gereklidir. Ama güneşe sayaç konmamış, onu da bedava kullanıyoruz. Hele su, ihtiyacımızın şiddeti oranında ücret ödesek herhalde servetimizi vermeliyiz. Ama onun da bedeli çok ucuz." Dedemin bu sözlerini çok doğru bulmuş ve hiç sorgulamadan kabul etmişim. İtiraf etmem gerekir ki bu bilgi karşısında şaşırmış ve sevinmişim. Oysa uzunca bir zamandan beri televizyonlarda ve gazetelerde susuzluğun yol açtığı felaketleri, kuraklık sıkıntılarını, küresel ısınma tezleri ve su savaşları söylentilerini o kadar çok duyar ve görürü olduk ki dedemin "suya çok az bedel öderiz" sözleri zihnimi meşgul etti. Gerçekten suya, suya ulaşmaya, suya doymaya, suya kanmaya çok mu az bedel ödüyoruz? Bu soruyu dedeme sormayı çok isterdim ama artık bu mümkün değil. "Eğer sorabilseydim dedem ne derdi?" diye düşünmeye başladım. Dedem doğru söylüyordu. Suya az bedel ödüyorduk. Ama ne zaman? Dedem ve dedem gibilerin yaşadığı dünyada suya ödenen bedel azdı. Ya bugün? Uğruna savaşları göze aldığımızı, dünyanın sonunu hazırlayabildiğimize göre artık bu bedelin az veya hafif olduğunu iddia edebilir miyiz?

O halde şunu soruyorum hayalimde yaşattığım dedeme; "siz nasıl oluyor da suya az bedelle sahip olabiliyordunuz?" Sevgili dedem sanki bir an canlanıp karşımda bu soruya tüm şüphelerimi gideren bir cevap veriyor: "Biz suya saygı gösterirdik. Bundan dolayı su kendini bize feda etmekten çekinmezdi." İşte aradığım cevap. Dedem yine yapacağını yaptı. Beni şaşırta ve ikna eden bir cevap vermeyi yine başarmıştı. Kısa cevabından sonra hayal dünyamdan çekildi. Artık cevabı biliyordum. "Suya saygı."

Hatırlıyorum da köyümüzün kenarından geçen dere den abdest alırken bile suyu israf etmezdi dedeciğim. Biz çocukların suya taş atıp onu bulandırmamıza kızar ve bizi ikaz ederdi. Hele hele yemek artıklarını, hayvan yemlerinin dereye bırakılmasına hiç tahammül edemez, sorumluları bulur ve onları uyarırdı. Evde açık bırakılmış muslukları kontrol eder, ihtiyaç fazlası kullanılmaması konusunda sık sık hatırlatmalar yapardı.

Canım dedeciğim! Şimdi insanların fabrika atıklarını nehirlere boşalttığını görsen ne derdin? Ya büyük gemilerin atıklarını denize bırakmalarına? Şehir kanalizasyonlarının derelere boşaltılmasına inanır mıydın? Kocaman varillerin okyanuslara depolanmasını anlayabilir miydin? Yağmur yağdığında; "rahmet yağıyor" diyerek gözleri dolan dedeciğim asit yağmurlarına ne anlam verirdi acaba?

Ben bilim adamı değilim. Çevreci de sayılmam. Ama "su kıtlığına çare olarak tüm dünyaya bir mesaj ver" deseler, "saygılı olun" derim. "suya saygılı olun ki, o kendini insanlığa adamakta nazlanmasın."